

Regenerace prostoru
Regenerace prostoru

Zlínský kraj

■ OBSAH

☐	Stavba roku Zlínského kraje 2002	4
☐	Regenerace památek	8
☐	Zlín	16
☐	Luhačovice	25
☐	Valašské Klobouky	28
☐	Slavičín	32
☐	Fryšták	38
☐	Uherské Hradiště	42
☐	Uherský Brod	46
☐	Staré Město	52
☐	Bojkovice	57
☐	Kroměříž	58
☐	Hulín	64
☐	Vsetín	70
☐	Valašské Meziříčí	74
☐	Bystřice pod Hostýnem	78

Proměny krajů České republiky

V minulých 10 letech vytvořila ABF síť stavebních výstav FOR systém, která se stala základním kamenem projektu Proměny krajů a dnešní spolupráce ABF s municipalitami.

Současný vývoj podporuje odborné krajské konference nebo Fóra s napojením na cíleně zaměřené výstavy, které v rámci projektu Proměny krajů doplňuje cyklus publikací Regenerace prostoru věnovaný jednotlivým krajům ČR. Vydány byly již tituly Plzeň a okolí s druhým dílem Plzeňský kraj atraktivní, Jižní Čechy a druhá část Jihočeský kraj, Praha ve stavebních proměnách a Moravu zastupuje publikace Zlínský kraj. V přípravě je Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj, Královéhradecký kraj, Olomoucký a Středočeský kraj.

Projekt je připravován pod záštitou jednotlivých hejtmánů krajů ČR a Ministerstva pro místní rozvoj ČR za spolupráce s odborníky z řad ČKAIT, ČKA, ČSSI a SPS s podporou stavebních firem s celorepublikovou působností. Vyvrcholením cyklu Regenerace prostoru bude výstava ECO CITY 2004 s konferencí Partnerská města, kde se budou prezentovat jednotlivé kraje ČR.

Cílem projektu Proměny krajů je sledovat proces změn správy krajů, restrukturalizace a proměn průmyslu, obchodu, infrastruktury, regenerace památek, krajiny, bydlení a představit to nejzajímavější na mezinárodním stavebním veletrhu FOR ARCH nebo výstavě KRAJE-MĚSTA-OBCE, konané v souběhu s veletrhy FOR HABITAT a ECO CITY. Projekt tak přispívá k lepší vzájemné informovanosti, propojení programů a cílů jednotlivých krajů ČR.

*Ing. Miloslava Veselá
generální ředitelka
a předsedkyně
představenstva ABF, a. s.*

Vážení čtenáři,

Hlavní úlohou Ministerstva pro místní rozvoj, jak sám název napovídá, je pečovat o rozvoj jednotlivých regionů České republiky. Tato péče zahrnuje zejména podporu oblastí, jako jsou tvorba pracovních příležitostí, rozvoj malého a středního podnikání, bytová výstavba, cestovní ruch či obnova venkova. Cílem regionální politiky je, aby regiony měly stejné šance a možnosti a aby jejich demografický, hospodářský a přírodní potenciál byl plnohodnotně využíván.

Rovněž s pokračujícím procesem evropské integrace se České republiky otevírá řada možností podpory regionů. Možnosti rozvoje plynoucí z členství v EU se nedotýkají pouze velkých a fungujících průmyslových a městských center, ale Evropská unie klade velký význam především na pomoc zaostávajícím regionům. Při využívání prostředků z nejdůležitějších fondů Evropské unie sehrává Ministerstvo pro místní rozvoj klíčovou roli.

Po vstupu do EU se důležitost tohoto ministerstva ještě zvýrazní. Hlavními směry, kterými se oblastí politiky evropského regionálního rozvoje ubírají a kterými se chceme vydat po vstupu i my, jsou například produktivní investice k zachování pracovních míst, investice do infrastruktury a rozvoje lidských zdrojů.

Na rozvoj vnitřního potenciálu a aktivit malého a středního podnikání je pamatováno různými formami podpor, jako je například podpora služeb pro podniky v oblasti managementu, marketingu a výzkumu a služeb pro více podniků. Rovněž stojí za zmínku financování transferu technologií, včetně transferu a sběru informací, spolupráce mezi podniky a výzkumnými pracovišti a financování zavádění inovací v podnicích. Významná je i možnost přímé investiční pomoci podnikům, podpora infrastruktury nezbytné pro lokální rozvoj. V neposlední řadě lze získávat prostředky na investice do rozvoje vzdělávání a zdraví obyvatelstva, které přispívají k vyrovnání rozdílů mezi regiony.

V rámci strukturální politiky jsou preferovány zejména principy koncentrace (soustředění regionálních aktivit na konkrétní cíle), programování (tvorba víceletých plánů regionálního rozvoje), partnerství (těsná spolupráce s národními a regionálními orgány při plánování a realizaci programů) a adicionality (činnost Společenství pouze doplňuje, nikoliv nahrazuje aktivity národních vlád).

Velká pozornost Ministerstva pro místní rozvoj je věnována nové bytové výstavbě, kde účinně pomáhá Státní fond rozvoje bydlení. V řadě měst jsou vidět také výsledky programů zaměřených na regeneraci bytů a domů postavených panelovými technologiemi a programu obnovy venkova.

Věřím, že i nadcházející období přinese v oblasti rozvoje regionů České republiky mnoho úspěchů.

Mgr. Pavel Němec
ministr pro místní rozvoj

Sehr geehrte Leser,

wie der Name schon sagt besteht die Hauptaufgabe des Ministeriums für regionale Entwicklung darin, für die Entwicklung der einzelnen Regionen der Tschechischen Republik zu sorgen. Diese Aufgabe umfasst in erster Linie Unterstützung in solchen Bereichen wie Schaffung von Arbeitsplätzen, Entwicklung kleiner und mittelständischer Unternehmen, Wohnungsbau, Fremdenverkehr oder Erneuerung ländlicher Gebiete. Ziel der Regionalpolitik ist es, den Regionen Chancengleichheit zu verschaffen und so die umfassende Nutzung ihres demographischen, wirtschaftlichen und endogenen Potentials zu ermöglichen.

Der voranschreitende europäische Einigungsprozess eröffnet der Tschechischen Republik eine Reihe von Möglichkeiten im Bereich der Unterstützung einzelner Regionen. Die sich aus der EU-Mitgliedschaft ergebenden Entwicklungsmöglichkeiten betreffen nicht nur große und florierende Industriegebiete und städtische Ballungszentren. Die Europäische Union legt im Gegenteil besonders großen Wert auf die Unterstützung rückständiger Regionen. Bei der Nutzung der finanziellen Mittel aus den wichtigsten Fonds der Europäischen Union kommt dem Ministerium für regionale Entwicklung eine Schlüsselrolle zu. Nach dem EU-Beitritt wird sich die Bedeutung dieses Ministeriums sogar noch erhöhen.

Das Hauptaugenmerk der europäischen Regionalpolitik richtet sich unter anderem auf produktive Investitionen zur Erhaltung von Arbeitsplätzen und auf Investitionen in die Infrastruktur und in die Entwicklung der Humanressourcen. Diese Richtung wollen auch wir nach dem EU-Beitritt einschlagen. Die Entwicklung des Eigenpotentials und der Aktivitäten kleiner und mittelständischer Unternehmen wird durch verschiedene Förderbeihilfen unterstützt, so zum Beispiel durch Beihilfen für Unternehmensdienste in den Bereichen Management, Marketing, Forschung und anderen Bereichen. Gleichzeitig sollten die Finanzierung von Technologietransfers einschließlich der Zusammenstellung und Verbreitung von Informationen, die Zusammenarbeit zwischen Unternehmen und Forschungseinrichtungen und die Finanzierung der Einführung von Innovationen in Unternehmen nicht unerwähnt bleiben. Wichtig sind auch die direkten Investitionsbeihilfen an Betriebe sowie die Errichtung der für die regionale Entwicklung unentbehrlichen Infrastruktur. Nicht zuletzt können Mittel für Investitionen in das Bildungs- und Gesundheitswesen erworben werden, die dazu beitragen, das Gefälle zwischen den Regionen abzubauen. Im Rahmen der Strukturpolitik wird in erster Linie nach den Grundsätzen Konzentration (die regionalen Aktivitäten konzentrieren sich auf konkrete Ziele), Programmplanung (Schaffung von mehrjährigen Plänen für die regionale Entwicklung), Partnerschaft (enge Zusammenarbeit mit den nationalen und regionalen Organen bei der Programmplanung und Programmumsetzung) und Zusatzlichkeit (die Tätigkeit der Gemeinschaft hat lediglich ergänzenden Charakter, sie ersetzt keinesfalls die Aktivitäten der nationalen Regierungen) gearbeitet.

Große Aufmerksamkeit widmet das Ministerium für regionale Entwicklung dem Neubau von Wohnungen, wobei auch der Staatliche Fonds für Wohnungsentwicklung einen wirksamen Beitrag leistet. In vielen Städten sind auch die Ergebnisse der Programme, die auf die Erneuerung von Wohnungen und Häusern in Großplattenbauweise abzielen, sowie des Programms für die Erneuerung von ländlichen Gegenden spürbar. Ich bin davon überzeugt, dass auch der kommende Zeitraum im Bereich der Entwicklung der Regionen der Tschechischen Republik viele Erfolge bringen wird.

Mgr. Pavel Němec
Minister für regionale Entwicklung

„Regenerace prostoru – Zlínský kraj“

Vážení čtenáři,

vítám vás nad stránkami publikace, která Vám přiblíží Zlínský kraj z hlediska jeho stavebních proměn.

Rád bych se v úvodu zmínil, že náš region skýtá poměrně mimořádnou rozmanitost, nejen co se týče přírodního bohatství, ale také pokud jde o architektonické slohy a stavitelské zvláštnosti. Na území Zlínského kraje se nacházejí pozůstatky staveb Velkomoravské říše, historické církevní objekty, mnoho zachovalých prvků lidového stavitelství, ale také třeba unikátní ukázka manýristické zahradní architektury, kterou spolu s arcibiskupským zámekem nalezneme v Kroměříži, potažmo na seznamu kulturních památek chráněných UNESCO.

Ojedinelý příklad města postaveného ve stylu lidové secese představují Luhačovice, které díky současnému vedení zdejších lázní, podporujícímu systematickou renovaci původních objektů, doslova rozkvétají do své staronové krásy.

Obecně lze říci, že většina měst Zlínského kraje začala od počátku devadesátých let příkladně dbát o své památky a ze zašedlých a mnohdy již chátrajících městských částí se začala postupně vylupovat citlivě zrestaurovaná historická jádra. Mohl bych jmenovat celou řadu obcí a menších i větších měst, která se na tuto oblast

cílevědomě zaměřila a díky tomu dnes nabízejí příjemný prostor pro běžný život a stávají se přitažlivými i z hlediska cestovního ruchu.

Poněkud netypické je krajské město Zlín, které svým funkcionalistickým urbanistickým ztvárněním představuje v mezinárodním kontextu ojedinělý celek. V době rozvoje baťovského koncernu sloužilo jako model, podle něhož byla ve světě budována další, rozsahem však menší města. Momentálně Zlín řeší aktuální problém, jak co nejúčelněji využít rozlehlý areál bývalé obuvnické továrny, která se rozprostírá de facto v centru města.

To je jen jeden z mnoha problémů postupné kultivace industrializovaných částí našeho, poměrně hustě urbanizovaného regionu. Je s tím spjata třeba i otázka budoucího využití bývalých průmyslových areálů, dnes již nesloužících svým původním účelům.

Mám však za to, že s regenerací prostoru neméně souvisí také obnova venkovského a dosud nezastavěného prostoru. Také louky, pole, lesy a vody tvoří součást našeho domova a vyžadují naši ochranu a péči.

Velká část Zlínského kraje je charakteristická svou vlnitou, přátelskou krajinou, které se dokázali citlivě přizpůsobit naši předkové, když v minulých stoletích osídlovali toto území. Pozůstatky lidového stavitelství na kopcovitém Valašsku, na rozlehlých stráních Slovácka i na úrodné rovinaté Hané svědčí o někdejší pokorné symbióze člověka s přírodním prostředím, které bylo zdrojem jeho obživy.

Vážím si systematické práce odborníků, díky nimž se podařilo zakonzervovat tyto hodnoty například ve valašském skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm, v Rymicích na Kroměřížsku i na dalších místech. Stejně tak mne ale těší, že se při svých cestách Zlínským krajem stále častěji setkávám s poznatkem, že si zřejmě víc začínáme uvědomovat půvab nenásilného osídlení, vkusně přizpůsobeného konkrétnímu genu loci. Věřím tomu, že doba, kdy se venkov pokoušelo ovládnout „podnikatelské baroko“, nenávratně skončí a novodobí kolonizátoři venkovských lokalit začnou po vzoru našich předků cítit prostor, který chtějí obývat, a vyhnou se nevkusné okázalosti. Státní program obnovy venkova, který klade důraz právě na znovunalezení tradičních kvalit

života na vsi, může být pro obecní samosprávy v tomto směru dobrým stimulem. Také krajský úřad má zájem na aktivitách, které pomohou venkovu navrátit jeho kulturnost a vlídnost – například prostřednictvím dotací na záchranu drobné sakrální architektury, podporou šetrných forem zemědělství apod.

Jako politik samozřejmě cítím zodpovědnost také za ty stavební akce, které znamenají zlepšení infrastrukturního zázemí, důležitého z hlediska celkového rozvoje tohoto regionu.

Je obecně známo, že slabou stránkou Zlínského kraje, a tedy jednou ze základních priorit krajské politické reprezentace, je dopravní dostupnost. Podporujeme proto zejména budování dálnice D1, máme zájem na zrychlení a modernizaci silnice R55 z Přerova do Břeclavi s požadavkem na přímou obsluhu přilehlého území a tranzitní dopravu pro spojení vzdálenějších cílů v ose sever–jih.

V nejbližších měsících nás čeká velká investiční akce, totiž rekonstrukce památkově chráněné 21. budovy bývalého svitovského areálu, někdejšího správního centra firmy Baťa. Přípravovaná projektová dokumentace slibuje, že – půjde-li vše podle harmonogramu – současná regionální samospráva odevzdá svým následovníkům na konci volebního období v roce 2004 důstojné sídlo respektující funkcionalistický odkaz architekta Vladimíra Karfíka, podle jehož projektu „mrakodrap“ v roce 1938 vznikl.

Věřím, že stavební proměny Zlínského kraje se podaří realizovat s maximální ohleduplností vůči zdejší krajině i vůči kulturnímu odkazu, který v sobě tento historicky vzniklý středoevropský prostor obsahuje.

František Slavík
hejtman Zlínského kraje

Rekonstrukce veřejných prostor v centru města Zlína

Foto: archiv OMZ

Po odstranění mobilních buněk se plocha parku otevřela a byla zpestřena velkými květinovými záhony kvetoucími téměř po celý rok

Stejně jako i jiná města má Zlín snahu o zkrášlení svých veřejných prostor i přímo v centru. Díky velkorysé přestavbě Zlína za éry Tomáše Bati se v centru města nachází poměrně dost rozsáhlých ploch zeleně, které jsou však v dnešní době rozděleny velkou bariérou hlavní čtyřproudé komunikace. Tento problém již dlouhou dobu trápí urbanisty, dopravní inženýry a samotné obyvatele města. Je však jasné, že jeho vyřešení je dlouhodobou a velmi finančně náročnou akcí.

Parčík na nám. Míru (radnice v pozadí) v roce 1994, kdy jej lemovala řada mobilních buněk s obchůdky. Plocha mezi nimi byla pouze provizorně zatravněna.

Tř. T. Bati – chodník před a po rekonstrukci (1994)

Do doby radikálního dopravního řešení centra města se realizují drobnější úpravy městského parteru, které zpřijemní zdejším obyvatelům pohyb po městě.

V roce 1994 byl zrekonstruován chodník podél obchodů na tř. T. Bati. Vedle nového městského mobiliáře se zde objevila také nová alej stromů, která tento zpevněný a velmi frekventovaný prostor oživila.

V letech 1998–1999 byl zrekonstruován záhon zeleně opět podél tř. T. Bati. Přerostlé keře byly nahrazeny kvetoucím záhonem trvalek a dřevin, doplněna byla i alej lip lemující celou třídu T. Bati. Nově umístěné lavičky, odpadkové koše a nástěnky jsou hojně využívány.

Velká veřejná diskuse se rozpoutala nad využitím uvolněného prostoru po provizorně umístěných buňkách. Ty byly rozestavěny v roce 1990–91 kolem malého parčíku na náměstí Míru v těsné blízkosti radnice. Řešila se tím nově vzniklá situace rozpadající se sítě obchodů, umístěných ve zrestituovaných domech.

V roce 2001 došlo k odstranění prodejních buněk a město stálo před otázkou, zda uvolněný prostor zastavit polyfunkčním domem, nebo upravit na parkovou plochu s kašnou a květinovými záhony. Po bouřlivé veřejné diskusi zastupitelé rozhodli respektovat názor obyvatel města a byl parkově upraven.

Městský parter podél tř. T. Bati, před a po rekonstrukci (1999)

Rekonstrukce pěší zóny v Masarykově ulici

Již 10 let probíhá ve městě Zlíně program obnovy dětských a sportovních hřišť. Jednou z významných součástí programu byla celková modernizace a zatraktivnění stávajících dětských hřišť dovybavením novými nadstandardními hracími prvky (hracími domky), dále bylo instalováno velké množství nových drobnějších hracích prvků vč. dovybavení sportovních hřišť (ochranné oplocení, sportovní branky, volejbalové tyče, basketbalové koše atd.).

Základním podkladem pro zpracování projektu pro rekonstrukci pěší zóny byla studie z roku 1996. Smyslem této akce bylo nahradit nevyhovující stav části pěších komunikací v Masarykově ulici a výrazným způsobem zlepšit prostředí města Luhačovic.

Charakteristika územní stavby

Jednalo se o rozsáhlou rekonstrukci severní strany ulice Masarykova, v úseku mezi křižovatkou ul. Masarykova směrem k nádraží ČD a křižovatkou s ulicí Dr. Veselého u pošty. Celková délka rekonstrukce činila cca 600 m. Rekonstrukce se dotýkala komunikace pro pěší, tedy chodníků a zpevněných ploch, které byly provedeny z litých asfaltů na podklad z obalové živice směsi a štěrkopískových posypů.

Odstavný pás byl proveden z obalového kameniva na podkladu z hutněné šotoliny a štěrkopísku. Technický stav těchto chodníků byl špatný, vykazoval značné opotřebení a byl poznamenán zásahy při budování inženýrských sítí a jejich opravách. Původní osvětlení bylo řešeno vysokými stožáry s výložníky otočenými nad silnici ve vzdálenosti 30–35 m.

Architektonicko-urbanistické řešení

Základem nového architektonického řešení byla zásadní změna povrchu pěší komunikace. Stávající litý asfalt byl nahrazen žulovými deskami o rozměru 400x600x50 mm a řezanými kostkami o rozměru 50x50x50 mm. Desky jsou sestaveny do geometrických obrazců ve dvou alternativách. Do takto vytvořené modulové sítě jsou osazeny veškeré prvky architektury a městského mobiliáře.

Úprava členění pěší komunikace umožňuje zapojit do kompozice vzrostlou zeleň. Veřejné osvětlení je řešeno v podobě sloupů výšky 4 m situovaných z hlediska osvětlení pěší komunikace. Na vrcholu stožáru je osazena polykarbonátová koule o průměru 400–450 mm. V místech, kde pěší zóna zasahuje k vozovce, jsou umístěny kamenné koule o průměru 400 mm tvořící optickou bariéru hlavně pro děti.

Funkční a výtvarné řešení

Rekonstrukci lze rozdělit do tří částí:

- a) pěší komunikace je řešena se dvěma barevně odlišnými materiály včetně doplnění vzrostlé zeleně, sloupů veřejného osvětlení a městského mobiliáře;
- b) odstavný pruh;
- c) plochy nízké zeleně – trávničky.

Závěrem lze konstatovat, že rekonstrukce pěší zóny splnila všechny požadavky jak ze strany vzhledu a funkčnosti, tak ze strany architektonického ztvárnění celé Masarykova ulice.

Resumé: Erneuerung der Fußgängerzone in der Masarykova-Straße

Es handelte sich um eine umfangreiche Erneuerung der Nordseite der Straße Masarykova, im Abschnitt zwischen der Kreuzung der Masarykova in Richtung zum Bahnhof und der Kreuzung mit der Straße Dr. Veselého an der Post. Die Erneuerung betraf die Fußgängerwege. Die ursprüngliche Beleuchtung erfolgte durch hohe Masten mit zur Straße gedrehten Armen im Abstand von 30 – 35 m. Grundlage der neuen architektonischen Lösung war eine grundlegende Änderung der Oberfläche des Gehweges. Der bestehende Asphalt wurde durch Granitplatten und geschnittene Würfel ersetzt. Die Fußgängerwege wurden in zwei farblich unterschiedlichen Materialien angelegt, begrünt und mit Lichtmasten und Stadtmöbeln versehen. Außerdem gibt es hier einen Abstellstreifen und Grünflächen (Rasen).

Pěší zóna – starý a nový stav

Název stavby:	Rekonstrukce části pěší zóny v Masarykově ulici
Místo stavby:	ul. Masarykova od křižovatky k nádraží ČD po křižovatkou Dr. Veselého u pošty
Investor stavby:	město Luhačovice
Generální projektant:	Ing. Eduard Friedrich, Uherský Brod – I. etapa Ing. Miroslav Sekanina, Uherský Brod – II. etapa
Generální dodavatel:	3V+H, s. r. o., Uherský Brod
Termín zahájení:	1998
Termín dokončení:	2000
Náklady celkem:	24 008 408 Kč

Bojkovice

Bojkovice se nacházejí ve východní části okresu Uherské Hradiště, patří k nim i městské části Krhov, Bzová a Přečkovice. Počet obyvatel (spolu s městskými částmi) je 4760. Historie města je těsně spjata s osudy hradu, který si na soutoku říčky Koménky s Olšavou postavili roku 1480 bratři Landštejnové. Jmenování Bojkovic městysem se uskutečnilo roku 1449, i když jako vesnice jsou vzpomínány již roku 1412. V roce 1965 byly Bojkovice jmenovány městem. Dominantou Bojkovic a širokého okolí je zámek Nový Světlov.

Dům s pečovatelskou službou

Uvádíme několik příkladů stavební činnosti ve městě:

Škola TGM

Dům s pečovatelskou službou – 25. 10. 2002 slavnostně otevřen, náklady na výstavbu cca 68 milionů Kč. Návrh Ing. arch. Luděk Cahel z Luhačovic. V budově je 85 malometrážních bytů, z nichž 13 bytů bezbariérových, 11 dvoupokojových. Dodavatel stavby – firma MANAG, a. s.

Přístavba Základní školy TGM v Bojkovicích – vstupní a stravovací pavilon – otevřen 28. září 2002, stavbu v hodnotě přes 40 milionů Kč projektoval Ing. arch. Luděk Cahel z Luhačovic. Dodavatel stavby POZIMOS Zlín.

Penzion pro důchodce – byl slavnostně otevřen 13. srpna 1994, stavba v hodnotě 46 milionů Kč, dodavatel stavby Pozemní stavby Zlín, projektová dokumentace S-projekt Zlín, projektant Ing. arch. Dohnal se spolupracovníky. Je zde 58 bytových jednotek o kapacitě 70 lůžek.

*Materiály poskytl
Městský úřad Bojkovice*

Resumé: Bojkovice

Bojkovice befindet sich im östlichen Teil des Kreises Uherské Hradiště. In der letzten Zeit wurde hier ein Altenheim mit einer Kapazität von 70 Betten neu errichtet, des Weiteren ein Haus mit Pflegedienst und 85 kleinflächigen Wohnungen, und es erfolgte der Anbau des Eingangs- und Speisepavillons an der T.-G.-Masaryk-Grundschule.

Regenerace sídliště Zachar II. v Kroměříži

Nově vybudované atypické dětské hřiště v prostorách vnitrobloku sídliště Zachar II. podle projektu ing. arch. R. Vraníkové

Toto klasické panelové sídliště bylo budováno jako poslední obytný soubor tohoto typu. Nachází se v jihozápadním okraji města mezi areálem nemocnice, vojenskými kasárnami a městským hřbitovem. Vlastní technologie vycházela z typového panelového domu T06-B-KDU. Na ploše 6,5 ha bylo vměstnáno 580 bytů, což je 278 obyvatel na jeden hektar zastavěné plochy.

Tyto byty jsou převážně ve čtyř- a osmipodlažních objektech. Toto sídliště, které bylo dokončeno v roce 1991, trpí všemi neduhy spojenými s tímto typem výstavby. Problém je s parkovacími plochami, nedostatkem veřejné zeleně a typickými betonovými hřišti pro děti, včetně typových ocelových prolézaček. Proto zástupci města ve spolupráci s občany zvažovali jak provést humanizaci tohoto sídliště. Byl proveden sociologický průzkum a anketa mezi občany zde bydlícími, které problémy je na tomto sídlišti nejvíce trápí. Na základě těchto poznatků byl vypracován projekt regenerace sídliště Zachar II. v Kroměříži, jehož autorkou byla ing. arch. Radmila Vraníková. S tímto programem město požádalo o dotaci na provedení této regenerace v souladu s vládním nařízením č. 494/2000 Sb. o podmínkách poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu regenerace panelových sídlišť. Tato akce byla rozdělena do několika etap. První etapou, která byla

vyhodnocena jako nejdůležitější, byla rekonstrukce dětského hřiště uvnitř panelové výstavby. Šlo o poměrně velkou plochu s asfaltovým povrchem, která sloužila jako podklad pro hrací prvky, které tvořila ocelová průleзка, velké betonové polokoule na vyvýšené ploše z dlažebních kostek, polorozpadlé betonové zídky a betonové lavičky – vše v dezolátním stavu. Všechny tyto dříve běžně používané, avšak z dnešního hlediska velmi nebezpečné prvky, byly demontovány a plocha nově rozčleněna.

Vlastní návrh rekonstrukce je koncipován tak, aby jak rodiny s dětmi zde bydlící, tak i starší občané, zde mohli najít odpočinek. Převážnou část plochy cca 850 m² nově tvoří zatravnění a menší část cca 600 m² tvoří asfaltové plochy. Pěší komunikace jsou zde nově vytvořeny tak, aby propojovaly logicky cíle obyvatel sídliště a nerušily provoz na nově upraveném

hřišti. Vlastní dětské hřiště je navrženo v centrální části prostoru, je rozděleno do dvou částí, které jsou určeny pro děti rozdílného věku. Prostor je osazen hracími prvky, převážně dřevěné konstrukce a většina ploch, kde může dojít k pádu dětí, je vydlážděna deskovou zámkovou dlažbou vyrobenou z recyklovaného gumového granulátu spojeného polyuretanem. Tato dlažba je nejvhodnější pro daný účel, jak z hlediska bezpečnosti tak i údržby. Mobilář je doplněn dřevěnými lavičkami a přiměřeným množstvím košů na odpadky. Celý prostor hřiště je nově osazen stromy a keři. Byly vybrány keře a stromy, které oživí celý prostor a nejsou alergenní. Vytváří se tak příjemný zastíněný prostor, přímo vybízející k dětským hrám a odpočinku.

Typizované dětské hřiště budované v prostorách vnitrobloku sídliště Zachar II.

Regenerace památkového objektu Arcibiskupské mincovny

Jedním z objektů městské památkové rezervace Kroměříž, který byl regenerován, je objekt bývalé Arcibiskupské mincovny. Tato mincovna byla uvedena do provozu po roce 1608, kdy biskup František z Ditrichštejna dosáhl u císaře Rudolfa II. obnovení středověkého práva olomouckých biskupů razit vlastní mince. Nově zavedená ražba se realizovala v sídelním městě správy biskupských statků, jímž byla Kroměříž. Mincovna zde jako architektonicky nepřilíš náročný užitkový objekt náležela k hospodářskému příslušenství biskupského města. Sdílela s ním v dobrém i zlém jeho pohnuté stavební osudy, což se projevilo zakrátko v průběhu třicetileté války a zejména v jejím posledním, tzv. švédsko-francouzském období, z něhož vinou švédských vojenských akcí vyšly Kroměříž a biskupské statky stavebně těžce poškozené. Po mezidobí spíše vojenské správy, kdy byl do r. 1662 olomouckým biskupem arcivévoda Leopold Vilém a posléze arcivévoda Karel Josef, se o důslednou a zejména stavební obnovu biskupství zasloužil biskup Karel z Lichtenštejna, přičemž mu vydatným pomocníkem k úhradě nákladů byla právě ražba vlastní mince. Proto budova mincovny byla mezi prvními objekty, jež prodělaly krátce po roce 1665 pronikavou stavební obnovu. Vypovídá o tom reliéfní pamětní deska s uvedeným letopočtem na průčelí mincovny. Její nápis sice také tvrdí, že budova byla tehdy postavena od základů znovu, nicméně tento údaj je třeba brát s určitou rezervou. Spíše šlo

o skutečnost, že byla tato budova „přestavěna od základů“. Po válečné stavební obnově sloužila mincovna mincovním účelům ještě necelých 100 let. V roce 1759 v rámci tereziánských reforem a s nimi spojených centralistických tendencí bylo právo razit vlastní mince olomouckým biskupům odňato. Následujícího roku musely být demontovány razicí stroje a spolu s ostatním mincovním nářadím předány hlavnímu mincovnímu úřadu ve Vídni. Budova mincovny od této doby začala sloužit převážně obytným účelům biskupského, od roku 1877 arcibiskupského úřednického personálu, což trvalo až do 20. století. Ještě ve dvacátých letech 20. století je tato budova v dobrém stavebně technickém stavu. V roce 1934 Státní památkový ústav v Brně zapsal bývalou biskupskou mincovnu do oficiálního soupisu kroměřížských památek. Následně nedostatečnou údržbou docházelo k devastaci této budovy. Okolo roku 1940 již byly v přízemí budovy zaznamenány vážné trhliny. Zástupce Státního památkového ústavu v Brně konstatoval, že trhliny jsou patrnější na vnitřních zdech a klenbách, což signalizuje sedání základů uložených na pilotách v bažinaté půdě. Bylo doporučeno objekt přestat užívat jako obytný. Arcibiskupství zamýšlelo objekt zbořit a na jeho místě postavit pro své zaměstnance nový obytný dům. S tímto záměrem nesouhlasil Státní památkový ústav v Brně a dům dále chátral vlivem zastavení stavební činnosti po dobu 2. světové války. První vážnější jednání o zabezpečení budovy

Stav mincovny před započatím regenerace

bylo zahájeno v roce 1955. Byl vypracován statický posudek, avšak nápravná opatření nebyla realizována. Celkový podrobný stavebně-historický průzkum byl proveden až v roce 1983 a provedl ho Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů Praha, středisko 11, Brno. Na jeho základě byla v roce 1985 vypracována tímž ústavem dokumentace na celkovou rekonstrukci tohoto objektu. Objekt měl po rekonstrukci sloužit pro účely muzejní, studijní a osvětové. Při vlastní rekonstrukci bylo nutno provést masivní zabezpečení základů objektu, chemickou hydroizolaci zdiva a výměnu vadných prvků ve zdivu. Také bylo nutno rekonstruovat kamenické prvky. Zásadní přestavbou prošlo zastřešení, kde s ohledem na zamýšlené využití prostoru krovu ve dvou úrovních bylo nutno tuto část stavby nově přešesit. Ze zamýšleného využití objektu došlo jen na využití pro účely muzejní a pro nedostatek prostředků není objekt využíván pro studijní potřeby. Objekt po celkové rekonstrukci vhodně doplňuje danou lokalitu, která s ohledem na blízkost arcibiskupského zámku a dalších historických staveb je velmi architektonicky exponovaná.

*Mgr. Miloš Malý a Mgr. Petr Pálka
Městský úřad Kroměříž*

Resumé: Kroměříž – Beispiele für die Regenerierung

In den vergangenen zwölf Jahren wurden in Kroměříž zahlreiche erfolgreiche Regenerierungsmaßnahmen abgeschlossen. Auf den vorangehenden Seiten fassen wir drei von ihnen zusammen. Die Regenerierung der Siedlung Zachar II beruhte vor allem auf der Ergänzung von Grünflächen und Kinderspielplätzen mit geeigneter Ausstattung. Ziel der Regenerierung des Komenský-Platzes war vor allem die Gestaltung dieser Anlage mit Grünflächen und kleineren architektonischen Elementen unter Berücksichtigung der historischen Form. Zur Erneuerung der unter Denkmalschutz stehenden Stadt Kroměříž trug die Rekonstruktion des denkmalgeschützten Erzbischöflichen Münzhauses bei.

Současný stav mincovny po provedení regenerace objektu